

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykőrös, IV. ker. Deak-tér 31.

TELEFONSZÁM: 78.

Megjelenik hetenként kétszer:
Csütörtökön és Vasárnap reggel.

Főszerkesztő: **Dr. Dezső Gyula.**

Felölts szerkesztő és leltulajdonos:
D. Tóth Ferenc.

Előfizetési árak:

HELYBEN:
Egész évre 16 K, 1/2 évre 8 K, 1/4 évre 4 K
VIDÉKEN:
Egész évre 18 K, 1/2 évre 9 K, 1/4 évre 4 50 K.
Egyes szám ára vasárnap 24, hétköznap 16 f.
Nyiltér soronkint 1 korona.

Az alföldi kiskgazdasági vasutak építése.

Az alföldi tanyavilág bekapcsolása a városi életbe. A kiskvasut, a városok fejlődése és az olcsó megjelhetés. A jobbtermelés nemzeti organizációja. A vasut holdanként 2 koronába kerül. A föld jóvedelmének emelkedése.

Budapest május hó.

(Budapesti tudósítónktól.)

Mindnyáján sulyosan érezzük a megjelhetés nehézségeit, a sulyos dragságot. A háboru után hozzákapcsolódik ehhez még a háboru terheinek megjelhetése. Mivel Magyarország mezőgazdasági állam, kivitele csak mezőgazdasági terményekből van, éppen ezért tökéletesíteni kell azokat az eszközöket, amelyek segítségével a mezőgazdaság termel és forgalomba hoz. Lőherer Andor, a kiváló gazdasági író a háboru utáni többtermelésről, annak nemzeti organizációjáról nagy fel-tűnést keltő könyvet írt. A Kiskgazdasági vasutak hálózatának fejlesztéséről mondta el nézetét ebben a könyvben. Ma, amikor a többtermelés a megvalósulás előtt áll, érdekesnek tartjuk Lőherer Andornak nyilatkozatát közölni, melyet Pogány Béla budapesti munkatársunk előtt tett. A nyilatkozat a következő:

— A háborus viszonyok különösen aktuálisá tették a kiskgazdasági vasutak fejlesztésének kérdését. Az állatállomány, de különösen az igazsálatok megfogytokozása oly mérvu, hogy szinte csodálni kell, hogy mikép bírtak a gazdák a szántás-velési munkálatokat elvégezni. Amikor az igaz és kézimunkaerő olyan nagy hiányával állunk szemben, az a nagy kérdés, mikép lehetséges ennek pótlásával nemcsak a rendes élelmiszerszükségletet előteremteni, hanem arról is gondoskodni, hogy Magyarország ezért közös vámterületi helyzetében hogyan közöljön ki a világháboru által rázudított óriási bajokból. Nem marad más ut számunkra, mint a többtermelés nemzeti organizációja.

— A magyarságnak, mint roppant munkabíró népnek, amely az ő földjéből a legnagyobb jóvedelmeket tudja előteremteni, csak ezen a révén lehet jövőjét megteremteni. De mert különösen Alföldünkön a ritka vasuti

hálózat révén és kiépített kőutak hiánya folytán a többtermeléshez szükséges mozgási és közlekedési szabadsággal nem bír és mert lehetetlen, hogy 20—30 kilométer távolságról, vagy távolságra a többtermeléssel meg-növekedett lömezáru fuvarozását és értékesítését a tanyákról vagy falvakból a messzebbfekvő piacokra megoldani tudnak ezért a többtermelésnek legfőbb követelménye a közlekedés javítása. Ha a kiskgazdasági vasutak a tanyák és gazdaságok között megépülnek, s a szárnyvágányokat a magtárig vezetik, a szállítás minden nehézsége egyszerre megszűnik és a gazda minden erejével a többtermelésnek élhet. Jobban művelheti földjét, állandóan gazdaságában lehet, minden szükségletét gazdasági vasut helyébe hozza. Térben és időben nagyon sokat takarít meg, ami ezelőtt nagyon sok pénz-zébe került. Ezt az előnyt a gazdák könnyen szerezhetik meg s hozzá oly olcsón, ami a föld megművelésének költségeit alig érzékelhetik terhel meg. A tervezők szerint holdanként 1 korona 20 fillér — legfeljebb 2 koronába kerül az érdekeltségnek ama kamatgarancia, amellyel a kiskgazdasági vasut megépülhet. Ez igazán csekélység s ezért nyomban leemelkednek a bérek, amint a termelés emelkedik, a földárak a megnövekedett jóvedelem arányában ezekkel ugranak felfelé.

— Természetes, hogy minden gazda arra fog törekedni, hogy a kiskgazdasági vasutra támaszkodva, amely mindennap bármely időszakban szállíthatja el az új terményeket, lehetően — a gabonaneműek helyett — oly jóvedelmező, kerti, piaci, ipari növényeket termeljen, amely azonnal pénzt hoz és nagyobb jóvedelmét, mint az árában lenyomott gabonaneműek! A világkonstelláció arra inti a magyar gazdákat, hogy mindezeknél a még fontosabb takarmánynövények felkarolásával az állati termékeket, mint a húst, szalonnát, zsírt, vaját, tejfölt és mást hővebben állíthassa elő, mert ezeknek szükségele világszerte nagyban emelkedett. Ha pedig a több és jobb takarmánnyal a tenyészállat nevelésére nagyobb gondot és sulyt helyezünk, akkor a Mosonmegyei Állattenyésztő Egyesület példája nyomán az egyes állatokért nem 100, hanem

1000 koronákat vehetnek be ugyanazzal a fáradsággal.

— Ez az önségely utja, amelyet a szövetekezés révén még inkább adalra lehet juttatni. A nép kezén azonban ott van a baomfityénységés, mint különösen jutalmazó üzletág, amelyből már eddig is csak a Németországba való kivitel révén több mint 100 millió bevetel volt. Ha most a kiskgazdasági vasut a központokon egy-egy hűtőházat, baromfiheldolgozó telepet, hizalót állít fel és a csomagolást egyszerűen vezeti, a kisemberek jóvedelmel e révén egyszerre felszaporodnak és a kivitel állandósul. Minden kiskgazdának nagy haszon e téren, ha ez be van vezetve, mindenki ugyanegy irányban dolgozhat tanyáján, gazdaságában. Kérdezzem ezután, érdemes-e ezért az egy-két koronát áldozni.

— Mindezeket túl, amikor a községek és az Alföld tanyavilága bekapcsolódik a városi életbe, a városok szociális, kereskedelmi, élelmezési és pénzügyi fejlődése egyszerre új fordulóponthoz jutott, amikor a potádo szédületes emelkedésével szemben — csakis ebben a többtermelési rendszerben kell a menekülés útját megtalálni. Ez a rendszer egyaránt a tanya, a község, a város mentő és felvirágoztató eszköze.

Pogány Béla.

Roppanások a középosztályban.

A drágaság és az árulmány. — A mezőgazdasági mákszimulások. — Az ipari cikkek áremelkedése. — A gazda nyeresége. — A középbirtokos osztály elveszti a földet. — A vagyontalan középosztály helyzete. — A tisztviselők élet-halál harca. — Az ipari cikkek és a munka árának szabályozása. — Védjük meg a középosztályt.

(Budapesti tudósítónktól.)

Sok szó esett már a középosztály háborus megpróbáltatásairól, azokról a terhekről, amelyeket elviselni már a lehetlenséggel határos. Ma már bizonyossá vált, hogy a vagyontalan középosztály sürgős segítségre szorul, épuja a középbirtokos osztály is, amely anyagi erő hanyabban assanként elveszti földjét. Ehhez az össze-roppanáshoz nagy mértékben járult az a körülmény, hogy a mezőgazdasági cikkek árakimulása után az ipari cikkek árát nem határozták meg és így azok 800—1000 százalékkal is emelkedtek. Bucav

Ara vasárnap: 24 fillér, hétköznap: 16 fillér.

Barna, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára, aki a közepostály helyzetét nagyon jól ismeri és «Magyar problémák» címmel feltűnést keltő könyvet is írt, amelyben tájékoztat és irányt ad azokban a kérdésekben, melyeket, mint a magyarság létének kérdéseit kell tekintelnünk, a fenti kérdésben a következő nyilatkozatot adta a «Nagykörös és Vidéke» számára:

— A drágaság a háboru elkerülhetetlen következménye, az áruhiány ellen nincs védelem, de hogy a meglévő anyagok és cikkek ne lehessenek szertelen nyereszkeskedés tárgyai, ezt köztelvező árszabással meg lehet akadályozni. Nálunk csupán a mezőgazdasági terményekre nézve állapították meg a határokat. A gazdák kötelesek terményeiket a maximumán aon a hatóság rendelkezésére bocsátani. Noha ez a kényszer sérti a termelők érdekeit, magában véve mégis helyes, mert a közérdeket szolgálja. Nem maximumáltak azonban az ipari cikkek árait, ezeknek termelői és forgalomba hozói korlátlanul nyereszkeskedhetnek. Rávilágít a gazdák helyzetére az a néhány adat, melyek szerint a legfontosabb gazdasági termények árat átlag 200 százalékkal sem növelték, noha a termeléshez szükséges ipari származású anyagok és eszközök ára 500—1000 és még ennél is több százalékkal emelkedett. A munkabérek is megcsokorozódtak. — Egyes helyeken tiszter annyit fizetnek a földmunkásoknak, mint a háboru előtt.

— Az az általános fellegős, hogy a gazdát nem kell sajnálni, mert még így is nagy jövedelemre tesz szert. Egyes gazdaságok a konjunkturán ügyes kihasználásával esetenként csakugyan nagy jövedelmet értek el, de nem való az, hogy a háboru folyamán a gazdák megvagyonsodtak, Igen a kis gazda. Ő maga művelő a földjét, családján kívül idegen munkakerőre nem szorul. Az árdragított ipart alig veszi igénybe. Ezenkívül az állatállomány 80 százaléka, az apró állatoknak pedig kilenczederésze kisgazdák kezében van és tudvalevően ma a baromfitenyésztés hozza aránylag a legnagyobb hasznot. Mindent összevéve, tagadhatatlan, hogy a kis- és törpebirtokosok százezreit a háborus konjunktúra jelentékény vagy oneróhozójtatták. A középirtokosok helyzete azonban csak a háboru kezdetén javult. Am a kormány egymást követő rendszabályait a mezőgazdaság minden ágazatára kiterjesztette, de ezzel egy időben nem korlátozta az iparcikkek és a munkabérek szertelen növekedését. Erről a két oldalról a drágaság egyre nyomasztóbban nehezedik a középirtokosra és ő főve lévén a maximumi árakhoz, nem bírja a nyomást áthárítani. Életviszonyai arra utalják, hogy minden vonalon adófitelje legyen az árdragított spekulációnak. A munkások ugyancsak kihasználják azt a körülményt, hogy kevesen vannak. Helyenként már 20, sőt 30 korona napszámbért is kell fizetni s egyes helyeken olyan megbeszélések voltak a munkások között, hogy csak negyedrészt fogják learatni a gabonát. Már most jelenségei mutatkoznak annak, hogy a hivatalos középirtokos osztály egy része távozóban van a földtől. Egyfelől a parcellázások, másfelől a bankvásárlások biztonssággal szorítják ki régi pozíciójából. Nem tud versenyezni a kisemberekkel.

— Mit szólnon most már a vagyontalan középosztály? A gazda szerencsével és ügyesség áran mégis csak találhat kihasználható konjunkturát, az iparos, meg a kereskedő egyszerűen áthárítja a drágaságot a vevőire, de mit tegyen a tisztviselő osztály, amely a középpontjában áll a drágaság áthárításainak. A közigazgatási, bírósági, tanügyi, közlekedésügyi tisztviselő nem sztrájkolhat a maga hivatala ellen, mint a munkások teszik. A köztisztviselőknek maga az állam a gazdája, ebbe nem fojthatják bele a lelket, mert ezzel együtt elfojtanák a maguk becsületét és a maguk életének forrását is. A tisztviselőknek be kell érniük azzal a csekély pótlékkal, amit az élet növekedett költség-számlája sokszorosan tulhalad. Eddig sem volt arányban a köztisztviselői fizetés a végzett munka és a hivatali jelentőségével, most azonban a háboru a tisztviselőkarban kialakította az intelligencia rongyos gardáját és azon a nyomon halad, hogy kialakítsa a proletár középosztályt.

— A háborus gazdasági beharokban a nagytőkének semmi bántódása sem történt. Szédítő nyereségekkel számol be. A munkások keresete sem volt soha olyan nagy, mint most. Kiskorú kézmunkások jövedelme tulhaladja a 25—30 év óta működő magasrangú tisztviselők fizetését. Egy ügyes cipészegéd, vas munkás, vagy szőlőmunkás többet tud keresni, mint amennyit a miniszteri tanácsos, vagy kuriai bíró kap. A szornyu gazdasági megalázottság nemcsak azzal a veszedelemmel jár, hogy a tisztviselők nyomorognak, de ez el is riasztja a köztisztviselői pályákról a magukban bizó értékes elemeket, aláassa a tisztviselői függetlenséget és megbízhatóságát. Hogyan akarjunk kivédeni az állami élet és a jogrend ellen intézett nemzetiségi és nemzetközi támadásokat a közigazgatás, a jogszolgáltatás és közoktatás egész voralán olyan hadsereggel, mely gazdaságilag beteg, lelkileg elgedetlen.

— A kormányzó és vezető intelligencia letörése a nemzeti kormányzat és a nemzeti vezetés gyengülését, romlását jelenti. Meg kell védennünk tisztviselőnket az anyagi bukástól, hogy önmagunk me neküljünk. A helyzet orvoslásának mulasztathatlan feltétele az ipari cikkek és a munka árának maximumlása azon a módon, amint maximumlált a mezőgazdasági terményeket. Az általannak erősekk kell lennie az igazság és a becsület törvévének végrehajtásában, amely nem engedheti meg, hogy a túlekedő és harcoslók felek a nemzet vezető intelligenciáját sarba taposák.

Pozdny Béla.

A Gazdaszövetség a földmivelségi miniszternél.

A miniszter mindent elkövet a jogos panaszok orvoslására. — A gazdák kívánságai.

(Budapesti Tudósítközlő.)

A Magyar Gazdaszövetség Darányi Ignác v. b. i. tanácsos akadályoztatása folytán Bernát Istvanak a Szövetség igazgatójának vezetésével tisztelgetta földmivelségi és közlekedésügyi miniszterknél. Rámutatott arra az elégtel-

lenségre, melyet a rekvirálások előidéztek. Kiterjeszkedett a fejkvóta felemelésének mulhatatlan szükségességére és arra, hogy épen a fogyasztó közönség és a hadserg érdekeiben mindent meg kell tenni a földmivelségi munkakedvének fenntartására.

Serenyi Béla gróf földmivelségi miniszter válaszában elismerte, hogy a rekvirálásoknál sok kifogásolható történt, ami jogos panaszokra ad okot. Részletezte azokat a nagy feladatokat, melyek megoldása a hadserg és a polgári népesség ellátásánál a mezőgazdaságra hárul. A kormány komolyan veszi feladatát, mely a sokféle érdek jogos kielégítésében áll. Utalt az iparcikkek árának maximumlása körül elrendelte és folyamatba veendő intézkedésekre, azokra, miket Mautz Arpad interpellációjára a képviselőházban a rekvirálásokra nézve elmondott és biztosította a küldöttséget, hogy a maga részéről mindent meg fog tenni a jogos panaszok orvoslására a végett, hogy a termelés fejleszítésének akadályai elháríttassanak.

Windisch-Graetz Lajos herceg közlelmezési miniszternél a gazdák szintén a sérelmek orvoslását kérték. A herceg válaszában főleg azokat az intézkedéseket vázolta, amelyek a rekvizíciók enyhítésére és a panaszok orvoslása végett legközelebbi élethe fognak lépni, s amelyekből a kormány, valamint a hadvezetőség is minden irányban sikereket vár. Utalt a helyzet által követelt szigorú intézkedések szükséges voltára és arra, hogy a kormány teljes tudatában van annak, milyen nagy aldozatokat hoznak a gazdák é téren is a közjónak, biztosítván győzelmes seregünk elemezését is.

Felhívás!

Ó Fensége Károly király és császár védnöksége alatt álló Gyermekegyesítési sikkere érdekében fordulunk Nagyköros városi érdekes közönségéhez. A gyermek egészsége a legfontosabb családokra és nemzedékre egyaránt. Eppen ezért nagyobb számú 6—12. éves német gyermeket hoznak 6 hetu nyaralásra Magyarországra s viszont tölnek Ausztria jobb vidékeire viszont gyógyulásra, erősödésre az arra reá szorult gyermekeket. A gyermekek ellátásáért heti 10 koronát fizetnek.

Tisztelettel kérjuk a családokat, hogy ily vendéggyermekeket vegyenek magukhoz és szeretettel, magyar tisztességtudással igyekezzenek velük úgy bánni, hogy a magyar emberről a magyar hazáról, a legjobb emléket vigyék magukkal.

Bizalmi férfiakul alulírottak lettek kinevezve, kik teljes készséggel szolgálunk minden irányu

felvilágosítással. A jelentkezést pedig kérjük a hozzá legközelebb eső községi ovoda vezetőjénél, vagy a lelkész hivataloknál. K. Faragó Irma, Oblat Jenőné, Neu Sománé urhölgyeknél

Május hó 30. csütörtök déli 12 óráig megtenni.

E hazafisi és emberbaráti törekvés támogatását, sikerre juttatását kérve, maradtunk

Nagykörös, 1918. május 23.

Tisztelettel:

Palonay Dezső Takács Mihály
bizalmi férh. bizalmi férh.

Nagykörösi Gazdasági Egyesület hivatalos közleményei.

Értekezlet.

Az 1917 november 11-én tartott igazgató választmányi ülés határozata alapján felkéri az elnökség az egyesület tagjait, hogy f. hó 26-án vasárnap délután 4 órakor az egyesület titkári hivatalában minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Az értekezlet egyetlen tárgya hadi kölcsön kötvények fedezetül való felajánlása az egyesület folyó számlájának növelésére, ellenszolgáltatás és a tulajdonjog épségben tartása mellett.

Felkérjük a tagsági kötelességünkbe tartozó elesett hősök özvegyeit, hogy az árva ruháztszükséglete végett az egyesület titkáriánál hétköznap a délutáni hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

**Csak magyar intézetnél biztosítson.
Ez hazafisi kötelesség!**

BIZTOSITSUNK JÉGKÁR ELLEN

Szintiszta magyar intézet, a legolcsóbb díjtételekkel biztosít a magyar gazdaságszolgálatot által alapított
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Biztonsági alapjai 1917 végén a
22 millió koronát
felülhaladják.

Gazdáknak nagy árengedmény!
Biztosításokat felvesz és felvilágosítást ad a helyi képviselő:

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET

— A „Nagykörös és Vidéke” egyes számai kaphatók lapunk kiadói hivatalában — (Magyar-Frank Gyula féle ház) továbbá Geszner Jenő könyvkereskedőnél (piactér), Székely Pál (vasút utcai), Réczy János (gimnázium mellett) kereskedésében, az. István Imréné trafik üzletében a Ceglédi úton és a piacon az árúadó fiúknál.

Zöldség piacunk kilátása.

Erzékeny veszteség érte zöldségkereskedőinket a saláta szállítás körül a helytelen intézkedés folytán. Ugyanis a Zöldségközpont rendelkezése szerint a salátát csupán a fővárosba szállíthatók, külföldi, távolbéli piacokra pedig nem; így történt meg azután, hogy a korlátok közé szorított forgalom miatt a gyorsan púszuló, fennyadó salátaszállítmányok igen nagy része kárba veszett, hasznavehetetlenné vált már a kirakáskor az átvétel idején, mert a torlódások miatt annyi saláta gyűlt össze, hogy azokat értékesíteni nem lehetett, mert már nem is képezte ott a gyors kereslet tárgyát.

Ily helyzetben kereskedőink a saláta üzletre ráfizettek; általános panasz hangzik e miatt; s ha ez a rendszer még a közelgő egyéb zöldség, különösen a leghatalmasabb forgalommal rendelkező uborka-piacunk beálltakor nem változik meg, akkor kereskedőink kénytelenek lesznek a legnagyobb tartózkodással óvakodni az üzletek költésétől, ameyi állapot pedig óriási kihatással lesz városunk zöldség, uborka termelő lakosságára, amennyiben terményeik kelle értékesítése megakad, képtelen helyzetbe jut a termelő. De szükségtelen bővebben magyarázni ennek teiette káros hatásait, mert hiszen a kereskedelem megbénulása maga után vonja piacunk megszűnését is, így az áru elérhetetlenségét.

Bizonyára résen lesz nálunk mindenki, kinek belofalása, hatalma van arra, hogy a fenyegető bajt elhárítsa — miszerint a fennebb jelzett helyzet be ne következzen, hisszük, hogy halóságunk is teljes erejtel talba veti termelőink jól felfogott érdekei leköltében. Legyen szabad utja terményeinknek, jusson belőle mindenhova, hol azonnal értékesíthető károsodás nélkül. Mindig azt halljuk, hogy termeljük többet, ha mi meghallgatjuk e szép és üdvös tanácsot, legyen eredménye is ebből folyó munkánknak, szóval legyen haszna belőle termelőinknek is!

HIREK. Fecske madár.*)

Szállj el haza fecske madár,
Tudj meg, hogy van szegény anyám;
Gondolok rám szívesorongva,
Mióta el vagyok fogva?
Repül gyorsan s téjfel vissza,
Mondj el, mi hír odahaza?

Visszajött a fecske madár:
Ablakomba busan leszáll.
Oly szomorú, olyan néma,
Mint jó magam néha-néha;
Csak csendesen meg-meglibben
S kesereg, hogy senkim sincsen...

Beszarábia, 1918. 1/18.

*) Ezt a verset V. Szűcs Albert, több éremmel kitüntetett szakaszvezető, V. Szűcs Albert polgárúrunk derék fia írta, ki két évet töltött orosz fogságban. Közöltük ezt a kis verset, mely az egyszerű magyar katona vágyódó lelkének olyan egyszerű, közvetlen megnyilatkozása.

— **Istenisztelet sorrendje a ref. templomban.** A ref. templomban ma d. e. Lázár Sándor s. lelkész predikál, d. u. Csulási István hittanhangoló.

— **Katonai előléptetések.** Örömmel értesülünk, hogy Tecsy Zsigmond hadnagyot Tecsy Zsigmond ref. tanító fiát, ki a cs. és kir. 15 os tábori tüzérezred kötelékébe tartozik, — valamint Kiss Albertet, Kiss Bálint polgárúrunk fiát, a 26 os vadászszállójai hadnagyát, febr. 1-től kezdődő ranggal főhadnagyként léptették elő. Városunk derék fiait örömmel üdvözljük előléptetésük alkalmával.

A Ref. Sajtóegyesületbe alapítótagokul 100 K-val újonnan beléptek: Mészöly Gáspár, dr. Dezső Gyula, Szűcs Ambrus, Szappanos Sándorné, K. Faragó Irma. Istenben boldogult Adám Lászlóné, Mocsy Franciska úrnő 1000 koronával, Székely László, Csinos Ferenc, 20—20 K-t adományoztak, többen 4—4 K-val rendes tagokul léptek be.

— **Eljegyzés.** Sz. Szabó Eszter, Sz. Szabó Eszter kedves leányát, a mai napon eljegyezte Pesti Gyula reform. tanító, a Székely gy. e. néptk. hadnagya. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A kert-bizottság** f. évi júni. hó 1-én szombaton a Széchenyi kertben júniusi előadást, este pedig kertintézműveltséget rendez a helyben felállítandó rokkant-telep javára.

— **Megjött az oroszországi posta.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a december 25-én januári posta Oroszországból Helsingforszon át most érkezett meg. Ezek azok a levelek, amelyekkel orosz hadifogságban levő katonáink négy-öt hónappal ezelőtt adtak fel. Kinek hozzatartozója hónapok óta nem ír, ne aggódjék, mindent megmagyaráz a lelti hír.

— **Utalványra adnak csak vasuti jegyet.** Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a vasutakon a személyforgalom tulzsfuoltságának megakadályozása végett rendeletet adnak ki, mely értelmében a vasuti jegyek kiadását külön utalványhoz kötik. Az ilyen utalványok kiadásánál felülvizsgálták az utazás szükségességét is.

— **Szenádó is lesz.** A szenádó behozataltól nálunk is terybe vettük. A tervezet szerint bárhonnán származó szén eladási értéke után husz százalékos szenádót kell fizetni.

— **Az állami fürdőket** a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság bérbe vette, így a tátrai, Herkules és Vizaknai fürdők is; a mostani szezonban az állami kezelésben még megmarad, csak ősszel adják át a bérletet.

— **A külföldi fürdőbe utazók** részére szükséges szállítási igazolványt mindenkor előzetesen az Országos Közlekedési hivatal vezető n. kir. miniszterhez felterjesztett kérelem alapján adja ki az illetékes hatóság. A kerelenben fel kell tüntetni az utazó családtagok számát, a fürdőhely megnevezését, valamint az elvinni szándékolt élelmi cikkek mennyiségét. A külföldi fürdőzés idejére kiviendő élelmicikkek szállításiához az engedélyt tehát közvetlenül a közlekedési minisztertől kell kérni, s attól kapott felhatalmazásra adja ki a hatóság a szállítási igazolványt.

— **Halálozás.** Lapunk zárta előtt halottak a szomorú hírt, hogy *Jeney Ernő* máv. főmérnök, volt városi mérnök pénteken dében egyik budapesti szanatóriumban meghalt.

Koszorúmegváltás. Makai György és Makai Terézia jó édes anyjuk elhunytá alkalmával a hadiözvegyek és árvak segélyére 100 K-t adományoztak, amiért hálás köszönetet mond a *Vörös Kereszt Egylet Elnöksége*.

Dr. Lányi ideggyógyorvos Kecskemét Rákóczy-ut 2. Rendel egész nap idegesség, tüdőbajok és gyöngeség ellen.

— **Gyermekeink nyári üdülése** Körlevel tankerületem valamennyi polg. és el. isk. tanterületéhez, tanítóházhoz és tanítónőjéhez, *gyermekneink nyári üdülése tárgyában.* A Néptanítók Lapja 20—21. számában megjelent 8477—1918. sz. rendeletben vall. és közokt. miniszter ur a mai rosszul táplált; gyöngy, vézna, testi és szellemi munkában hamar kimerülő, vagy éppen pusztító betegségek csirait magukba hordozó gyermekeink részére való gyűjtésre hívja fel az iskolák tanterületeit. A lélekbeli kelt és szívünkbe markoló felhívásra azzal hívom fel az érdekeltek különös figyelmét, hogy a gyűjtés eredményét legkésőbb f. év június hó 20-ig nemcsak a nagymélt. miniszteriumhoz, hanem hozzám is jelentsék be. Kecskemét 1918 május 21. *Rhédey János s. k. kir. tanfelügyelő.*

— **Villámcsapás.** Tegnap éjjele 1—2 óra között nagy zivatar vonult végig városunkon; villámok menydörgés egymást érte.

— A villám le is csapott K. Szabó János I. ker. 322. sz. házába s egyszerre lángba borult a hosszú szupos épület, teljesen leégett. — A gyorsan fivonult tűzoltóság munkája a tűz tova terjedésének megakadályozására terjedt. Szerencse, hogy az eső esett, mert máskülönben a milliószámra hulló szikrák a közeli épületeket is felgyújtották volna. Embereketben nem esett kár. A padlásan sok élelmiszer is benne égett; a tulajdonos kára nagy.

— **Csecsemő a kosárban.** A majtényi-féle iskola mellett elhúzódó Fűrj-mezőben egyik lakóépület előtt lévő padon elhelyezett kosárba lettek figyelmesek f. hó 24-én reggeli a járókelők. Amint a kosár tartalmát nézik, megdöbbenve tapasztalják, hogy abban — huzat nélkül dunnácskában — egy csöppnyi csecsemő van beburkolva, rajta egy kis ingecske. A kis honpolgár egészségesen került meg. Az időközben értesített rendőrség bevitte a városához és intézkedtek, hogy az egy napos gyermeket még aznap elhelyezzék a kecskeméti gyermekmenhelyben. A kosár fogójára K. F. jelzés van bevágyva. A nyomozás megindult a lelketlen tett elkövetője ellen.

— **Az örökölést megszüntetik Országban.** A néphiztosok tanácsa elhatározta, hogy az örökösödési intézményt megszünteti, a tervezet szerint az örökösök halála után annak összes ingó és ingatlan vagyonai az állami tulajdonába mennek át.

— **A temesvári országos vásárt** a hó 30 és 31-én fogják megtartani mindenféle állat felhajtása meg van engedve.

— **Halálozás.** Adám Lászlóné nemesorosi Mocsy Franciska f. hó 18-án 79 éves korában elhunyt. Az igazi nagyszonyok egyre ritkuló gárdája fogyatkozott meg vele. Szívében az igaz szeretet és gyöngeség honolt, mely ősi jóssággal parosult. Egyéniségéből a nemes érzelmek sugároztak ki. Elhunytá mély gyászba borította férjét és leányát Murakózy Gyuláné Adám Emmát. Temetése 20-án volt a gyászolók, tisztelők nagy részvétel mellett.

A gőzgépezők és gőskazánfűtők gyakorlatot igazoló bizonyítványaira vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben azt az utasítást adta az gőzgépezők és gőzgépfűtők vizsgálóbizottságának, hogy a vizsgálatra jelentkezőktől csak olyan gyakorlatot igazoló bizonyítványt fogadjanak el, amelyekben a hatóság a bizonyítványban foglaltak valódiságát a bizonyítványra vezetendő záradéknak szövegében is kifejezetten igazolja, az egyszerűen látamozott, vagy csak az alábbi valódiságát igazoló záradékkal ellátott bizonyítványokat pedig utasítsák vissza.

— **Lehet feketekézválni.** A kiadott rendelkezés szerint a fekete kávét most már déli 12 órától a záróórág akadálytalanul ki lehet szolgálni.

— **Dayka Antal művész ikerere.** Megírtuk annak idején, hogy az országos magyar Képzőművészeti társulatnak a szépművészeti muzeumban rendezett ez évi tavaszi tárlatán Dayka Antal egy „Szürke hangulat” című kisebb méretű tájképével szerepel. — Most a társulat titkársága értesítette a kiállító művészt, hogy festményét megvásárolta Strasser Izidor nagybirtokos 1000 az Egezer koronaért! Midőn erről értesülünk, készséggel sietünk gratulálni a művésznek s örömmel üdvözljük őt a szép siker alkalmával, mely egy küzdelemtel, művészpálya beláthatatlan perspektíváján a legszebb reményekkel indítja utlnak a dicsőség és a rég megérdemelt boldog, gondtalan élet felé.

— **A hadbavonultak összeírása.** Körlevel tankerületem valamennyi el. isk. tanítóházhoz, tanítónőjéhez a hadbavonultak összeírása tárgyában. Az orsz. hadigondozó hivatal a hadigondozás céljából szükséges adatgyűjtés minél teljesebb keresztülvitele érdekében elrendelte az összes hadbavonultak országos összeírását. Tekintettel arra, hogy a községi előjáróságok a rendelkezésre álló munkaerőkkel ezen összeírást elvégezni képesek nem lesznek, felkerem tankerületein tanítóit és tanító-nőit, hogy a járási tisztségviselő urak által kijelölendő összeírói tisztiséget vállalják el. Erre annál is könnyebben vállalkozhatnak, mert ezen munkálatok előreláthatóan azon időre esnek, amidőn az iskolai tanítás bevégeződik. Kecskemét. 1918 május 16. *Rhédey János s. k. kir. tanfelügyelő.*

— **Az osztrák gyermekek nyaralása.** Már múlt szombatban is említtettünk arról, hogy nagyszámú osztrák gyermek jön Magyarországra nyaralni, cserébe a magyar gyermekekért 6—8 hetes időtartamra. A mozgalom Utelégse Károly király legmagasabb fővédőközsége alatt indult meg és fenkölt gondozóasztás főispánunk, dr. Patay Tibor lekes munkásságát fejt ki ezen nemes ügy érdekében.

— **Körözvény.** Folyó évi május 17-én Halász Ernő VI. ker. 32. szám alatti nagykörösi lakos ccontnyelű sötét bordó színű női esőernyője elveszett. Felhívom ennél fogva az említett tárgy megtalálóját, hogy a fent nevezett tárgyat a nagykörösi rendőrkapitányi hivatalon 8 nap alatt szolgáltatssa be, mert ellenkező esetben a talált dolog jogtalan elsajátításának vétségét követi el, s ellene a bünvádi eljárás megindítani fog. Nagykörös, 1918. évi május hó 21-én.

Rendőrőrség.

Az Appolló mozgóban kerül bemutatásra a háborús évek csodája a „Francia anyák”. Olaszország; offenzívánk alkalmából sok egyéb kincsen kívül egy érdekes filmet is találtak; egy francia filmet, amelynek híret már korábban ismertük a semleges sajtó tévén. Ez a film a Francia anyák címmel — lelkesítő pálmát nyújt a sokat szenvedő francia anyáknak, akik a háborúban férjket, fiat, testvért, vesztettek. Az Akadémia nagy kölője Kan Richopin írta a filmjáték szövegét. egy megrázó nemzet tragédia epokát, melynek színterét a legjelesebb párisi művészek játszották el. Elkészült a film és Parisban nem engedték bemutatni, nem engedték pedig azért, mert nemhogy lelkesítene a francia szívet, hanem mélyesen khangolja, megdöbben a nagy háború hatásával és a porosz gránátosok mindent elsöprő erejével. Ez a film előtárja a francia föld vörös sebeit. Négy éve tart a világháború és most van először alkalom bepillantani az ellenség szívébe. Először látható az ellenség fájdalmas vergődése, övézárkainak lerogyol; holtírádát lakói; városainak és falvainak kipusztult tujai. És láthatók a csaták viharában felvett képek: jeleneteiből a mi gránátjaink halálos csapásait és a párisi felemelő menekülő francia katona fáradt vanszorgását. Hát így természetes, hogy miért nem engedték ezt bemutatni. — Emiatt a mi gránátjaink tovább pusztítják a francia földet, a francia anyák tömege siratja a soha vissza nem térőket és a fanatizmus vak gyűlöletét, amely langra gyújtotta a világot. Az Appolló mozgó szerette meg ezt a ritka filmet, melynek főszerepét a leghíresebb francia művésznő Sarah Bernhard játsza. Ma vasárnap lesz bemutatva óriási kísérő műsorral, Május 30-án „az Utolsó hajnal” a főszerepben B. Marton Erzs. Már legközelebb lesz bemutatva a „Teklőz.”

— **Az Urániában** ma vasárnap ujra óriási attrakciók vannak műsoron a Phónix filmgyár legírsebb terméke és az arany sorozatának legújabb filmje „A Csunya fin” 4 felvonásos rejtelmese történet, melynek kristálytiszt felvételei csodásak. Főszerepeket Krémier Leopold és B. Marton Erzs. alakítják, kiforrott és művészi tehetséggel. Második slager ugyancsak vasárnap a legsikerültebb külföldi filmek egyike „Párba az élet” 4 felvonásos művésziemen megjatszott társadalmi drama. 29-én csütörtökön Uránián nagy ünnepi előadás lesz az Urániában, az utószekción diadalmas és legnagyobb sikerű 3 slágere lesz a műsoron. Beregi Oszkár a Nemzeti színház nagy tehetsége, közismert művésznék teltepléje „A Károly bakok” 4 felvonásos háborús drama és Waldemár Psilander a világhírű elhunyt dánművész utolsó filmjei egyik leg-